Podíl žen s pozitivním hr-HPV testem v cílových věkových skupinách

VERZE 2026-02.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Kateřina Hejcmanová[1], Tereza Dianová[1], Renata Chloupková[1], Ondřej Ngo[1], Ondřej Májek[1] [1]Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, Národní screeningové centrum, Praha
Recenzenti:	Komise pro program screeningu karcinomu děložního hrdla
Datum vytvoření dokumentu:	15.01.2025
Datum poslední aktualizace:	24.02.2026
Datum vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů UZIS:	06.02.2025
Datum schválení poradou vedení UZIS:	12.02.2025
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	PPS-03-06
Klíčová slova	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, prevence, screening karcinomu děložního hrdla, karcinom děložního hrdla
EuroVoc	státní zdravotní služba, prevence onemocnění, rakovina
Citace:	Hejcmanová K., Dianová T., Chloupková R., Ngo O., Májek O. Podíl žen s pozitivním hr-HPV testem v cílových věkových skupinách. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2025. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2331-cervix-podil-pozitivnich-hpv-otevrena-data. ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2331-cervix-podil-pozitivnich-hpv-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje vypočítat podíl žen s pozitivním hr-HPV testem ze všech žen v cílových věkových skupinách, kterým byla v daném roce provedena preventivní prohlídka u gynekologa, měly provedený hr-HPV test a zároveň měly vykázanou cervikovaginální cytologii nejméně 30 dnů před nebo po hr-HPV testu.

Screeningové vyšetření HPV je indikováno v rámci prevence cervikálního karcinomu u definované skupiny žen ve 35., 45. a 55. roce života jako vysoce senzitivní test při cytologickém screeningu, a to v rámci preventivní gynekologické prohlídky. Od 1. 1. 2021 je screeningový HPV test hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění všem ženám ve věku 35 nebo 45 let. Od 1. 1. 2024 mají nově nárok na hrazený screeningový HPV test také ženy ve věku 55 let.

1.2 Základní informace

Indikátor lze vypočítat jako podíl počtu žen s pozitivním hr-HPV testem v určeném časovém intervalu (čitatel) a celkového počtu vyšetřených žen ve věku 35, 45 nebo 55 let s provedenou preventivní prohlídkou, cervikovaginální cytologií a hr-HPV testem ve stanovených intervalech (jmenovatel).

Do analýzy byly zařazeny ženy, kterým byla v daném roce provedena preventivní prohlídka u gynekologa, a to ve věku 35, 45 nebo 55 let. V případě, že bylo ženě vykázáno více preventivních prohlídek, je vždy ponechána první prohlídka v daném roce. Z těchto žen byla vydefinována báze žen, které měly provedený hr-HPV test (zahrnuty byly pouze výkony s kódy umožňujícími identifikovat výsledek, tj. 95202 a 95203) v období 180 dní před nebo po preventivní prohlídce u gynekologa, a zároveň vykázanou cervikovaginální cytologii v intervalu 30 dní před nebo po hr-HPV testu.

Pokud bylo ženě vykázáno více hr-HPV testů v intervalu 180 dní od preventivní prohlídky, byl započítán pouze jeden výkon, přičemž přednostně je započítán výkon 95203 (nález pozitivní), poté výkon 95202 (nález negativní). Pokud byl ženě vykázán jeden výkon vícekrát, je započítán výkon nejblíže preventivní prohlídce. U cervikovaginalních cytologií provedených v intervalu 30 dní od hr-HPV testu byl přednostně započítán výkon 95199 (abnormální nález) a poté výkon 95198 (nález negativní). Pokud byl ženě vykázán jeden výkon vícekrát, je započítán výkon nejblíže hr-HPV testu.

Obsah datové sady dále zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů, věk a kraj bydliště pacienta.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Kvalita této datové sady je závislá na úplnosti a validitě vykazovaných dat.

Datová sada byla připravena na základě individuálních dat NRZHS dostupných od roku 2010. Do analýzy nebyly zahrnuty ženy bez vyplněného okresu a pohlaví. Věk byl určen k roku, ve kterém byla provedena preventivní prohlídka u gynekologa.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění…) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace do úrovně kraje).

Screeningový HPV test je od začátku roku 2021 hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění všem ženám ve věku 35 a 45 let, od roku 2024 pak také ženám ve věku 55 let. Vzhledem k dostupnosti dat od roku 2021 a s ohledem na metodiku sledování provedení hr-HPV testu v období 180 dní před nebo po preventivní prohlídce u gynekologa, přičemž rok je vztažen k datu této prohlídky, lze indikátor hodnotit až od roku 2022. Tento přístup umožňuje dostatečný retrospektivní follow-up pro vyhodnocení provedení hr-HPV testu v návaznosti na preventivní prohlídku u gynekologa.

S ohledem na pozdější zavedení úhrady screeningového HPV testu u žen ve věku 55 let je indikátor v této věkové kategorii hodnocen až od roku 2024.

Provedení vysoce senzitivního HPV testu u žen bylo do roku 2023 dle Vyhlášky č. 243/2021 Sb. indikováno pouze u žen s negativním výsledkem cytologického screeningu. Od roku 2024 je HPV test indikován všem ženám v definovaných věkových kategoriích. Tato změna algoritmu vyšetřování a provádění HPV testu bude odrážet výsledky v uvedené datové sadě a je nutné časovou řadu interpretovat s ohledem na tuto změnu.

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je určení podílu žen s pozitivním hr-HPV testem s ohledem na výsledek cervikovaginální cytologie v čase nebo dané geografické jednotce. Datová sada umožňuje provést základní popisné statistiky o podílu žen ve věku 35 nebo 45 let s pozitivním výsledkem hr-HPV testu, například:

- Hodnocení vývoje podílu žen s pozitivním hr-HPV testem v jednotlivých letech
- Vizualizace vývoje podílu žen s pozitivním hr-HPV testem v jednotlivých letech
- Stratifikace podílu žen s pozitivním hr-HPV testem dle věku, kraje bydliště pacienta

Příklad konkrétního výstupu:

Uživatel provádí hodnocení vývoje podílu žen s pozitivním výsledkem hr-HPV testu po negativním závěru cervikovaginální cytologie u žen ve věku 35 let v čase se zaměřením na ženy žijící v Kraji Vysočina.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.6 Klíčová slova

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, prevence, screening karcinomu děložního hrdla, karcinom děložního hrdla

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

státní zdravotní služba, prevence onemocnění, rakovina

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 196
- Počet popisných atributů: 9
- Velikost: 0,016 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje informace o podílu žen s pozitivním hr-HPV testem, dle roku provedení preventivní prohlídky, věku, výsledku cervikovaginální cytologie a kraje bydliště pacienta.

5 Atributy datové sady

1. **Rok**
   - Název parametru: rok
   - Datový typ: numeric
   - Popis parametru: Označení roku provedení preventivní prohlídky u gynekologa
   - Možné hodnoty: 2022 – poslední uzavřený rok
2. **Pohlaví pacienta**
   - Název parametru: pohlavi
   - Datový typ: string
   - Popis parametru: Pohlaví pacienta
   - Možné hodnoty:
     1) Z – žena
3. **Věk – kód**
   - Název parametru: vek_kod
   - Datový typ: numeric
   - Popis parametru: Kód věku vycházející z Číselníku věkových skupin NZIS
   - Možné hodnoty: Kódy věku vycházející z číselníku věkových skupin; kódy odpovídají hodnotám věku 35, 45, 55 let
4. **Věk – název**
   - Název parametru: vek_nazev
   - Datový typ: string

- Popis parametru: Název věku slovně vycházející z Číselníku věkových skupin NZIS
- Možné hodnoty:
  1) 35 let
  2) 45 let
  3) 55 let

5. **Kraj pacienta – kód**
   - Název parametru: kraj_kod
   - Datový typ: string
   - Popis parametru: Kód kraje bydliště pacienta dle číselníku ČSÚ
   - Možné hodnoty: dle číselníku ČSÚ
6. **Kraj pacienta – název**
   - Název parametru: kraj_nazev
   - Datový typ: string
   - Popis parametru: Název kraje bydliště pacienta
   - Možné hodnoty: dle číselníku ČSÚ
7. **Výsledek cervikovaginální cytologie**
   - Název parametru: cytologie_vysledek
   - Datový typ: string
   - Popis parametru: Výsledek cervikovaginální cytologie
   - Možné hodnoty:
     1) Abnormální
     2) Negativní
8. **Počet žen s provedeným hrHPV testem a cervikovaginální cytologií v rámci preventivní prohlídky u gynekologa ve věku 35, 45 nebo 55 let**
   - Název parametru: pocet_vysetrenych
   - Datový typ: numeric
   - Popis parametru: Počet žen ve věku 35, 45 nebo 55 let s provedenou preventivní gynekologickou prohlídkou v daném roce, u nichž byl vykázán hr-HPV test s výsledkem v období ±180 dní od prohlídky a současně cervikovaginální cytologie v intervalu ±30 dní od hr-HPV testu.
   - Možné hodnoty: celá čísla > 0
9. **Počet žen s pozitivním hr-HPV testem**
   - Název parametru: pocet_pozitivnich_hpv
   - Datový typ: numeric
   - Popis parametru: Počet žen, kterým byl proveden hr-HPV test s pozitivním výsledkem v intervalu ± 180 dní od preventivní prohlídky u gynekologa
   - Možné hodnoty: celá čísla ≥ 0